

Dato 02-04-2020

Håndtering af COVID-19: Medarbejdere i sundheds-, social- og ældresektoren, der tilhører særlige risikogrupper

Denne retningslinje er opdateret ift. d. 13. marts 2020 vedr.:

- Udvidelse af anbefalingens målgruppe til også at omfatte socialsektoren, og præcisering af, hvilke medarbejdere anbefalingen er relevant for
- Skærpelse af anbefaling vedr. omplacering
- Præcisering af, at anbefalingerne vedr. omplacering også gælder gravide
- Skærpelse om, at gravide skal hjemsendes fra graviditetsuge 28

Baggrund

Verdenssundhedsorganisationen WHO har d. 11. marts 2020 erklæret udbruddet af COVID-19 for en pandemi, der siden marts også har taget til i Danmark. COVID-19 smitter ved menneske-til-menneske transmission, og risikoen for smitte stiger ved tæt og længerevarende kontakt med en smittet person eller sekreter fra denne.

Udviklingen i epidemien på globalt plan har vist, at bestemte befolkningsgrupper har en øget risiko for at få et kompliceret forløb af sygdommen^{1,2}, og skal derfor betragtes som en risikogruppe i forhold til COVID-19. Dette notat beskriver, hvorledes en medarbejder i sundheds-, social- eller ældresektoren, der tilhører en risikogruppe ift. COVID-19, skal håndteres, hvis de i udførelsen af deres arbejdsopgaver ikke har mulighed for at opretholde Sundhedsstyrelsens generelle anbefalinger om at holde afstand og undgå mange tætte kontakter.

Særlige risikogrupper

En række risikogrupper anses som særligt udsatte i forhold til at få et alvorligt forløb eller alvorlige konsekvenser af COVID-19. For overblik over disse henvises til Sundhedsstyrelsens *Retningslinjer for håndtering af COVID-19 i Sundhedsvæsenet*³.

For anbefalinger vedr. gravide se afsnit omhandlende gravide nedenfor.

Håndtering af medarbejdere i sundheds-, social- og ældresektor, der tilhører særlige risikogrupper ift. COVID-19

Der vil være en del af medarbejderne i sundheds-, social- og ældresektoren, der tilhører en risikogruppe og som varetager opgaver, hvor de ikke har mulighed for at opretholde Sundhedsstyrelsens anbefalinger om at holde afstand og undgå mange tætte kontakter med patienter,

¹ <https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2020/covid-19-sammenheng-mellom-alder-komorbidityet-og-sykdomsalvorlighet-rapport-2020.pdf>

² <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/who-china-joint-mission-on-covid-19-final-report.pdf>

³ Opdateres løbende her: <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2020/Retningslinjer-for-haandtering-af-COVID-19>

borgere, kollegaer m.fl.. Nedenfor beskrives, hvordan arbejdsgivere i sundheds-, social- og ældresektoren skal forholde sig til medarbejdere, der tilhører disse risikogrupper.

Sundhedsstyrelsen anbefaler *ikke*, at alle medarbejdere, der tilhører en særlig risikogruppe per automatik sygemeldes og hjemsendes under epidemien. Medarbejdere, der tilhører en risikogruppe, skal dog ikke udsættes for oplagt smitterisiko, dvs. skal ikke have kontakt med patienter eller borgere, der er mistænkt for smitte eller bekræftet smittet med COVID-19.

Medarbejdere, der tilhører en risikogruppe, og som varetager funktioner, hvor de med stor sandsynlighed udsættes for smitteeksponering, dvs. har kontakt med patienter eller borgere med mistænkt eller bekræftet smitte med COVID-19, skal derfor flyttes til anden opgave eller funktion, hvor der ikke er oplagt smitterisiko.

I dialog mellem arbejdsgiver og den enkelte medarbejder foretages en konkret og individuel vurdering af, om det er sundhedsmæssigt forsvarligt, at den pågældende medarbejder fortsat varetager sin vanlige funktion. I vurderingen skal bl.a. inddrages hvilke muligheder, der er for omplacering til funktion uden kontakt med patienter eller borgere med mistænkt eller bekræftet smitte med COVID-19, samt medarbejderens egen trygheds- og risikovurdering ved den vanlige arbejdsopgave/-funktion. Eventuelt begrænsede muligheder for at omplacere medarbejderen skal løses lokalt, og må ikke være en hindring for, at medarbejderen omplaceres og skærmes fra opgaver med oplagt smitte, dvs. kontakt med patienter eller borgere, der er mistænkt for smitte eller bekræftet smittet med COVID-19.

Arbejdsgiver skal sikre, at alle medarbejdere er informeret om væsentlige smitekilder, samt hvilke foranstaltninger de kan tage i forhold til at skærme sig mod smitte. Det er arbejdsgivers ansvar, at det på arbejdspladsen er muligt at foretage væsentlige foranstaltninger i forhold til at mindske smitterisiko, herunder at der er værnemidler, der beskytter medarbejderne mod smitte. Alle medarbejdere på sundheds-, social- og ældreområdet bør være ekstra opmærksomme på at sikre god hygiejne og benytte værnemidler efter gældende retningslinjer ^{4,5}, når det er nødvendigt. Både arbejdsgivere og medarbejdere opfordres til at holde sig orienteret på Sundhedsstyrelsens hjemmeside, idet der løbende udgives retningslinjer og relevant information, som arbejdsgivere, medarbejdere og almenbefolkning i øvrigt bør kende til i forhold til at mindske smitte og sygdom med COVID-19. Sundhedsstyrelsen holder sig desuden løbende opdateret i forhold til, hvordan COVID-19 påvirker forskellige grupper, og inddrager denne viden i vores retningslinjer, der løbende opdateres.

Der gøres opmærksom på, at det er Sundhedsstyrelsens forventning, at alle arbejdsgivere på sundheds-, social- og ældreområdet skal kende til dette notat, så anbefalingerne implementeres ensartet. Dette er væsentlig i forhold til at sikre den enkelte medarbejders helbred og tryghedsfølelse, men også i forhold til at sikre, at medarbejdere, der tilhører risikogrupper, ikke sygemelder sig på baggrund af usikkerhed om deres situation.

Særligt vedrørende gravide

Der er ikke på nuværende tidspunkt påvist, at gravide er særlige modtagelige for smitte, har en øget risiko for at få et svært sygdomsforløb med COVID-19 eller har en øget dødelighed. Tilsvarende er ikke påvist for det ufødte barn.

Men ud fra et forsigtighedsprincip, både over for den gravide og for det ufødte barn, betragter Sundhedsstyrelsen gravide som en risikogruppe i forhold til COVID-19.

⁴ <https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/infektionshygiejniske-retningslinjer-for-covid-19>

⁵ <https://hygiejne.ssi.dk/retningslinjer/nir>

Det skal således sikres, at arbejdsgivere drøfter den arbejdsmæssige situation med gravide medarbejder, så der også for gravide medarbejdere foretages en konkret individuel vurdering af, om vedkommende kan varetage sine vanlige funktioner og/eller opgaver.

Indtil graviditetsuge 28

Gravide inden 28. graviditetsuge håndteres under hele graviditeten på lige fod med andre risikogrupper og skal sidestilles hermed i deres arbejdsmæssige situation.

Hvis den gravide medarbejder i sine vanlige funktioner og/eller opgaver vil komme i kontakt med patienter eller borgere med mistænkt eller bekræftet smitte med COVID-19, skal vedkommende omplaceres til en anden opgave, hvor der ikke er kontakt med patienter eller borgere, der er mistænkt for smitte eller bekræftet smittet med COVID-19. Omplacering af den gravide skal ske, uanset hvor langt kvinden er i sin graviditet.

Fra graviditetsuge 28

Enkelte studier finder, at nogle gravide, der indlægges med COVID-19 i 3. trimester, forløses ved kejsersnit før tid, og at barnet hermed fødes for tidligt med de dertil hørende risici. Vidensgrundlaget er fortsat sparsomt, og det fremgår ikke af studierne, om disse gravide har anden underliggende sygdom, hvordan graviditeten er forløbet indtil smitte med COVID-19 eller på hvilken baggrund, der bliver foretaget kejsersnit.

Ud fra et udvidet forsigtighedsprincip med fokus på det ufødte barn skal gravide fra graviditetsuge 28 have hjemmearbejdsplads uden udgående funktioner fra hjemmet. Dette med henblik på at sikre, at gravide i sidste trimester i videst muligt omfang kan følge de almene anbefalinger til risikogrupper om at holde afstand og minimere antallet af sociale kontakter, herunder også erhvervsrelaterede sociale kontakter. Såfremt hjemmearbejde ikke er muligt i den funktion eller ift. de opgaver, som den gravide medarbejder varetager, skal den gravide medarbejder sygemeldes. Dette således for at minimere risikoen for smitte i sidste trimester og risikoen for, at kvinden forløses for tidlig som følge deraf.

Nærværende notat er baseret på tilgængelig information pr. 2.april 2020, og vil blive opdateret ved behov⁶. Notatet er en del af Sundhedsstyrelsens myndighedsrådgivning i forbindelse med COVID-19 epidemien.

⁶ Gældende vejledninger kan altid tilgås på www.sst.dk/corona